

haste, रथमिसरणरभसेन वलन्ती Git. G. vi.; 2 precipitation, rashness, आतिरभसकृताना कर्म-जामाविपत्तेभवति हृदयदाही शत्य-त्रुच्छी विषाकः Bhartr. II. 99; 3 regret, sorrow; 4 passion, rage; 5 joy, pleasure, विलसति रथसहस्रितवदने Git. G. xi. रथ vi. 1. A (pp. रथः pres. रथते; desid. रिरसते) 1 To rest, to remain quiet, to stay, to pause; 2 to be pleased or delighted, to rejoice at, लोलापादैर्येदि न रथसे लौचनैविजितोसि Megh. I. 27; 3 to play, to sport with, मन्त्रो मातिधिथाः संति मा रथस्था जीवितेन नः Bt. vi. 15; 4 to have sexual intercourse with, स्वच्छंदं बहु-वद्धमः स रथते किंतत्र ते दृष्टिगम् Git. G. vii. With अभि-to rejoice, to be delighted, Bg. xviii. 45. आ-(Par.) 1 to cease, to rest, M. II. 73; 2 to take pleasure in, Bt. viii. 52. उप-(U.) 1 to cease, to stop, to end, यशोपरभते चिन्तने निहर्द्धे योगसेवया Bg. vi. 20; 2 to desist from, उपार्थ-सीधं संपद्यन्वानरस्तं चिरिषितात् Bt. viii. 54; 3 to die, परि-(Par.) to be delighted, Bt. viii. 53. वि-(Par.) 1 to cease, to end, अविदितगतयामा रातिरव व्यरसांति Ut. I.; 2 to desist, to stop, ऊर्जवाला शान्ता तदपि न वराकी विरमति Bhartr. III. 67; (often with an abl., वन्त्सैतस्माद्विरम विरमातः परं न क्षमोऽमि Ut. I.). सम्-(Par.) to rejoice, Bt. xix. 30.

Caus. (रथयति-ते) to please, to delight, to amuse.

रथ m. 1 Joy; 2 a lover, husband; 3 the god of love.

रथट n. *Aea Fætida.* Comp. —धनि m. the same as रथट.

रथम् I a. (f. रथी) Pleasing,

delightful, charming. Bt. vi. 77. II m. 1 A lover, a husband, प्रियैते रथमविरह-विगवानां विनोदाः Megh. II. 24, R. xiv. 27; 2 the god of love; 3 an ass; 4 a testicle. III n. 1 Sporting; 2 dalliance, amorous sport; 3 coition; 4 pleasure in general; 5 the hip and the loins.

रथणा } f. 1 A charming woman; 2 a wife, a mistress, रतिभाना ज्ञेते रजनिरमणी गाढमुरासि K. Pr. x.

रथणीय a. (f. रथा) Pleasant, delightful, handsome, charming, विषयाः साक्षात् तदपि रथणीय व्युत्तिरम् Sak. III.

रथा f. 1 A wife, a mistress; 2 an epithet of Lakshmi, the wife of Vishnu and the goddess of wealth. Comp.—कान्त, नाथ, पति m. an epithet of Vishnu. वैष्ण v. turpentine.

रथा f. 1 A plantain tree, गतिजनमनोरमा विजितरम्भमूरुद्यम् Git. G. x.; 2 a name of Gauri'; 3 name of an *Apsaras*, the wife of Nala-ku'bāra, and the most beautiful nymph of Indra's paradise, रथा रथुषा धनपतेरिषा तवापि B. R. II. Comp.—ऊरु a. (f. रु or रू) having thighs as full and round as a plantain tree.

रथ्य I a. (f. रथ्या) 1 Pleasant, delightful, शुद्धा: प्रदेषा दिवसाध रथ्या; Rt. vi. 2; 2 beautiful, handsome, सरसिज-मनुविद्ध जैवलेनापि रथ्यम् Sak. I. II m. The *champaka* tree. III n. Semen virile.

रथ् vi. 1. A (pp. रथयति; pres. रथते) To go, to move.

रथ m. 1 The stream of a river, a current, अमृकंजप्रति-

हतरयं तोयमादाय गच्छः: Megh. I. 20; 2 velocity, speed; 3 violence, ardour, zeal.

रथक् m. 1 A woollen cloth, a blauket; 2 an ey-lash, e. g. सीतारथक्भव भमहदयः स्वस्था न लेक्ष्यः.

रथ m. 1 A cry, a thunder, a roar; 2 humming, singing of birds, R. ix. 29; 3 sound or noise in general, नरवरो रथं विष्टिकेसरं R. ix. 54.

रथन I a. (f. रथा) 1 Crying, roaring, sounding, उत्क्रान्त-धनैः शुष्ठे रथैरम्बर्त तत्प्र Bt. vii. 14; 2 sharp, hot; 3 fickle, unsteady. II m. 1 A camel, Sis. XII. 9; 2 the Indian cuckoo. III n. Brass or bell-metal.

रथि m. The sun, रथेर्युखैरभित्ता-पितो भृशम् Rt. I. 13. Comp.—कात् m. the sun-stone. —ज, तनय, पुत्र. रथु m. 1 the planet Saturn; 2 an epithet of Karna; 3 of Vāli; 4 of Sugri'va. —दिन n., वार n., वासर m. n. Sunday. —संक्रान्ति f. the sun's entrance into a sign of the zodiac.

रथना } f. 1 A rope, a cord. रथना } 2 a rein, a bridle; 3 a girdle, a woman's zone.

कस्याभिदासीदशना तदानीमेण्युष्मलापित्तसूत्रशेषा R. VII. 10; 4 the tongue, the sense of taste, Bh. V. I. 111. Comp.

—उपमा f. a series of comparisons in which the *Upameya* in the first comparison is the *Upamāna* in the second and so on, S. D. x. (65).

रथिम् m. 1 A string, a rope; 2 a bridle, a rein, मुकुरु रथिम् निरायतपूर्वकायाः Sak. I.; 3 a whip; 4 a beam, a ray of light, Na. xxii. 56. Comp.—कलाप m. a pearl-necklace